YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(neljäs jaosto)

11 päivänä heinäkuuta 2007 *

Asiassa T-167/04,

Asklepios Kliniken GmbH, kotipaikka Königstein-Falkenstein (Saksa), edustajanaan asianajaja K. Füßer,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja M. Niejahr,

vastaajana,

jota tukevat

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään aluksi C.-D. Quassowski ja A. Tiemann, sittemmin W.-D. Plessing ja C. Schulze-Bahr,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ja

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään aluksi M. Bethell, sittemmin C. Gibbs ja E. O'Neill,

väliintulijoina,

jossa vaaditaan toteamaan EY 232 artiklan nojalla, että komissio ei ole noudattanut EY 88 artiklan eikä EY [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tehnyt kyseisen asetuksen 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan nojalla päätöstä kantajan tekemästä kantelusta, joka liittyy sääntöjenvastaisiksi väitettyjen tukien myöntämiseen julkisen sektorin ylläpitämille sairaaloille Saksassa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Legal sekä tuomarit I. Wiszniewska-Białecka ja E. Moavero Milanesi,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Andová,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.3.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 EY [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Komissio tutkii ilmoituksen heti sen saatuaan. Komissio tekee päätöksen 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti – –.

2. Jos komissio alustavan tutkinnan jälkeen toteaa, että ilmoitettu toimenpide ei ole tukea, se tekee asiasta tämän seikan toteavan päätöksen.

3. Jos komissio alustavan tutkinnan jälkeen toteaa, että ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ei ole epäilyjä ja jos toimenpide kuuluu [EY 87] artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, se päättää, että tuki soveltuu yhteismarkkinoille – –. Päätöksessä on mainittava, mitä perustamissopimuksen mukaista poikkeusta on sovellettu.

4. Jos komissio alustavan tutkinnan jälkeen toteaa, että ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on epäilyjä, se päättää aloittaa [EY 88] artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn – –.”

2 Asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos komissiolla on miltä hyvänsä taholta saatuja tietoja oletetusta sääntöjenvastaisesta tuesta, se tutkii tiedot viipymättä.”

3 Asetuksen N:o 659/1999 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Annettuaan asianomaiselle jäsenvaltiolle tilaisuuden esittää huomautuksensa komissio voi tehdä päätöksen, jolla jäsenvaltio velvoitetaan keskeyttämään sääntöjenvastaisen tuen maksaminen, kunnes komissio on tehnyt päätöksen tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille – –.”

4 Asetuksen N:o 659/1999 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Mahdollista sääntöjenvastaista tukea koskevan tutkinnan tuloksista on tehtävä päätös 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti. Jos on kyse muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä, menettely päätetään – – päätöksellä. Jollei jäsenvaltio noudata tietojen antamista koskevaa välipäätöstä, päätös tehdään saatavilla olevien tietojen perusteella.”

5 Asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asianomaiset osapuolet voivat toimittaa komissiolle tietoja oletetuista sääntöjenvastaisista tuista ja tuen väärinkäytöstä. Jos komissio katsoo, että sillä ei saamiensa tietojen perusteella ole riittävää syytä ottaa kantaa asiaan, se ilmoittaa tästä asianomaiselle osapuolelle. Jos komissio tekee päätöksen asiassa, jota toimitetut tiedot koskevat, se toimittaa jäljennöksen päätöksestä asianomaiselle osapuolelle.”

Asian tausta

6 Asklepios Kliniken GmbH on saksalainen yksityisoikeudellinen yhtiö, jonka pääoma on kokonaan yksityisessä omistuksessa ja joka on erikoistunut sairaaloiden liikkeenhoitoon.

7 Kantaja teki 20.1.2003 komissiolle kantelun ilmiantaakseen sääntöjenvastaisiksi väitetyt tuet, jotka Saksan viranomaiset olivat myöntäneet julkisille sairaaloille ja jotka muodostuivat niiden liiketoiminnan mahdollisten tappioiden tapauskohtaisesta korvaamisesta ja siitä, että kukin julkinen elin myönsi takuita näiden sairaaloiden hyväksi. Kantaja pyysi komissiota ensinnäkin tutkimaan näitä sääntöjenvastaiseksi väitettyjä käytäntöjä kantajan sille toimittamien tietojen perusteella sekä ilmoittamaan kantajalle kaikista tässä alustavan tutkintamenettelyn kuluessa tehdyistä päätöksistä, ja toiseksi kantaja pyysi komissiota, jos ilmiannettuja toimenpiteitä oli pidettävä valtiontukina, keskeyttämään ne siihen saakka, kunnes komissio on tehnyt päätöksen. Kanteluun liitettiin oikeudellinen asiantuntijalausunto, joka sisälsi tietoja kantajasta ja sen hoitamista sairaaloista, sen kilpailusuhteesta julkisen sektorin sairaaloiden kanssa ja arvioinnin EY 86 artiklan soveltamisesta ilmiannettuihin tukiin.

8 Komissio ilmoitti tämän kantelun vastaanottamisesta 6.2.2003 päivätyllä kirjeellä ja ilmoitti kantajalle, että komission kilpailupääosasto tutkisi toimitetut tiedot ja suorittaisi tältä osin tarvittavat tutkimukset.

9 Vuoden 2003 aikana kantaja osoitti komissiolle useita tietojensaantipyyntöjä.

10 Kantaja kehotti komissiota 26.1.2004 jatkamaan kanteluaan koskevaa menettelyä. Se vaati myös, että komissio ensinnäkin velvoittaa Saksan liittotasavallan keskeyttämään kyseessä olevat korvaukset ainakin siihen saakka, kunnes komissio olisi tehnyt päätöksen asetuksen N:o 659/1999 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, toiseksi se vaati komissiota tekemään ilmiannettujen tukien alustavassa tutkinnassa mainitun asetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti asetuksen 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohtaan perustuvan päätöksen ja kolmanneksi se vaati komissiota tiedottamaan kantajalle tehdyistä päätöksistä saman asetuksen 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

11 Komissio ilmoitti 30.1.2004 päivätyllä kirjeellä saaneensa kyseisen kehotuksen sisältäneen kirjeen.

12 Komissio hyväksyi 18.2.2004 luonnoksen päätökseksi EY 86 artiklan soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen (jäljempänä päätösluonnos).

13 Komissio teki 28.11.2005 EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen päätöksen 2005/842/EY (EUVL L 312, s. 67).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

14 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 13.5.2004 toimittamallaan kannekirjelmällä.

15 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta pyysi 20.9.2004 ja Saksan liittotasavalta 23.9.2004 päivätyllä kirjelmällä saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.

16 Nämä väliintulohakemukset hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtajan 27.10.2004 antamalla määräyksellä.

17 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen kirjaamolle 20.12.2004 päivätyllä kirjeellä, että se luopui toimittamasta väliintulokirjelmää mutta että se halusi mahdollisesti osallistua suulliseen käsittelyyn.

18 Saksan liittotasavalta jätti väliintulokirjelmänsä 26.1.2005.

19 Asianosaisia ja muita osapuolia kehotettiin prosessinjohtotoimien yhteydessä esittämään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle huomautuksensa päätöksen 2005/842 tekemiseen liittyneestä menettelystä, ja mainitut tahot noudattivat tätä kehotusta annetussa määräajassa.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella.

21 Osapuolten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 8.3.2007 pidetyssä istunnossa.

22 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissio ei ole noudattanut EY 88 artiklan ja asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tehnyt asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan nojalla päätöstä kantajan 20.1.2003 tekemän kantelun johdosta.

23 Komissio, jota tukee Saksan liittotasavalta, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

24 Komissio ei tee varsinaisesti oikeudenkäyntiväitettä mutta esittää, että kanne on jätettävä tutkimatta kahdesta syystä.

25 Ensinnäkään kannekirjelmä ei täytä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädettyjä edellytyksiä. Komissio huomauttaa, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta silti ymmärrettävästi itse kannekirjelmän tekstistä. Viittaamalla yleisluonteisesti joihinkin asiakirjoihin, vaikka ne olisivat kannekirjelmän liitteinä, ei voida korjata sitä, että itse kannekirjelmässä ei ole mainittu olennaisia seikkoja. Esillä olevassa asiassa kannekirjelmässä olisi pitänyt yksilöidä ne Saksan julkisen sektorin sairaalat, jotka olivat konkreettisessa kilpailusuhteessa kantajan hoitamien sairaaloiden kanssa. Kantajan kannekirjelmän liitteenä toimittama oikeudellinen asiantuntijalausunto ei korvaa sen kannekirjelmän puutteellisuutta.

26 Toiseksi kantajalta puuttuu asiavaltuus. Komissio huomauttaa vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan EY 232 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, että yksityishenkilö voi nostaa laiminlyöntikanteen sellaista toimielintä vastaan, joka ei ole toteuttanut mainittua yksityishenkilöä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla suoraan ja erikseen koskevaa toimenpidettä. Kantajan kanteluun liittyvä päätös koskee kantajaa suoraan, mutta se ei koske sitä erikseen.

27 Jotta päätös koskisi sääntöjenvastaisiksi väitettyihin valtiontukiin liittyvän kantelun tekijää erikseen, kantelun tekijän on komission mukaan kuuluttava ryhmään, jonka hyväksi sovelletaan EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyyn liittyviä takuita. Siten tuesta hyötyvän yrityksen tai yritysten lisäksi asia koskee henkilöitä, yrityksiä tai yhteenliittymiä, joiden etuihin tuen myöntäminen saattaa vaikuttaa, erityisesti kilpailevia yrityksiä ja ammattialajärjestöjä. Oikeuskäytännön mukaan kuitenkin ainoastaan yrityksiä, joiden kilpailuasemaan tuen myöntäminen vaikuttaa konkreettisesti ja suoraan, voidaan pitää tuensaajien kilpailijoina. Teoreettinen mahdollisuus, että tuen myöntäminen voi vaikuttaa yrityksen etuihin, ei siis riitä.

28 Esillä olevassa asiassa kantaja ei ole antanut kannekirjelmässään konkreettista tietoa, jonka perusteella voitaisiin todeta, että se on konkreettisessa ja suorassa kilpailusuhteessa saksalaisten julkisten sairaaloiden kanssa. Näin ollen se ei voi vedota siihen, että sillä olisi EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sen, jota asia koskee, asema.

29 Siten kantaja ei komission mukaan voi vaatia, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii komission väitetyn laiminlyönnin kaikille julkisen sektorin hallinnoimille sairaaloille Saksassa myönnettyjen korvausten osalta. Kantaja itse myöntää, että se on kilpailusuhteessa ”ainakin tiettyjen” saksalaisten julkisten sairaaloiden kanssa; näitä sairaaloita on yli 700. Joka tapauksessa oikeudellisen asiantuntijalausunnon kohdissa, joihin kantaja viittaa, mainitaan vain neljä tilannetta, joissa on kyse konkreettisesta kilpailusuhteesta. Lisäksi mikään todiste ei tue kantajan väitettä, jonka mukaan ”voidaan helposti kuvitella samanlaisia esimerkkejä muiden mainittujen klinikoiden osalta, jotka ovat toimeksiantajan vastuulla Baijerissa ja Hessenissä”.

30 Lisäksi julkisille sairaaloille maksetut valtion korvaukset, jotka kantaja on riitauttanut, eivät komission mukaan muodosta yleistä tukijärjestelmää vaan ilmentävät päinvastoin suurta määrää yksittäisiä tukia. Kantajan olisi siis pitänyt todistaa jokaisen

yksittäistapauksen osalta, että kyseessä oleva julkinen sairaala oli konkreettisessa kilpailutilanteessa jonkin sen hoidossa olevan sairaalan kanssa.

31 Saksan liittotasavalta katsoo, että kantajalla ei voi olla EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sen, jota asia koskee, asemaa pelkästään siksi, että se on tehnyt kantelun komissioon ja että se hoitaa yksityisiä sairaaloita. Kantajan olisi pitänyt täsmentää kyseessä olevat erityyppiset klinikat ja lääketieteelliset suoritukset tai lääketieteen alat ja rajata kyseessä olevat maantieteelliset alueet.

32 Kantaja väittää, että sen kanne täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Se huomauttaa, että EY 230 ja EY 232 artikla ilmentävät yhtä ja samaa oikeussuojakeinoa ja että EY 232 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa laiminlyöntikanteen sellaista toimielintä vastaan, joka ei ole toteuttanut toimenpidettä, joka olisi koskenut sitä suoraan ja erikseen. Kansallisten oikeussuojakeinojen olemassaololla ei kantajan mukaan ole vaikutusta laiminlyöntikanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin.

33 Kantaja väittää, että päätös, joka komission olisi pitänyt tehdä asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan nojalla tukien alustavassa tutkinnassa, olisi koskenut sitä suoraan ja erikseen.

34 Siitä, että päätös olisi koskenut sitä suoraan, kantaja toteaa, että katsotaan, että komission päätös valtiontukien alalla koskee suoraan edunsaajana olevan tahon kilpailijaa, jos valtion viranomaisten halukkuudesta toteuttaa tukea koskevat suunnitelmansa ei ole epäilystä, ja sitä suuremmalla syyllä, jos rahoitustukia on jo myönnetty ja myönnetään edelleen. Näin ollen siitä, että päätös koskee kantajaa suoraan, ei ole epäilystäkään esillä olevan asian olosuhteissa.

35 Siitä, että päätös olisi koskenut sitä erikseen, kantaja väittää, että valtiontukien alalla henkilöt, joita asia koskee erikseen, ovat henkilöitä, joiden etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, eli muun muassa tuen saajan kilpailijat. Lisäksi oikeuskäytännön mukaan menettelyn EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut osapuolet voivat riitauttaa yhteisön tuomioistuimissa komission päätöksen, jolla todetaan, että toimenpide ei ole valtiontuki tai että se on yhteismarkkinoille soveltuva, vaikka onkin valtiontuki. Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi rajoituttava enintään tutkimaan, voidaanko kilpailusuhde tuensaajan kanssa selvästi sulkea pois. Näin ollen, kun otetaan huomioon kumoamis- ja laiminlyöntikanteiden tutkittavaksi ottamisen edellytysten samankaltaisuus, EY 232 artiklan kolmannen kohdan soveltamisessa on noudatettava samaa lähestymistapaa.

36 Kantaja katsoo, että päätös, jonka komissio on jättänyt tekemättä, olisi koskenut sitä erikseen, sillä se on kilpailusuhteessa tiettyjen sellaisten julkisten sairaaloiden kanssa, jotka saavat tukea. Komission toimettomuus riistää siltä näin ollen menettelylliset oikeudet, joista se olisi nauttinut, jos muodollinen tutkintamenettely olisi aloitettu.

37 Erityisesti siltä osin kuin kyse on kantajan konkreettisesta kilpailusuhteesta tiettyjen ilmiannettua tukea saavien saksalaisten julkisten sairaaloiden kanssa kantaja väittää, että se hoitaa Saksassa 39:ää yksityistä klinikkaa, jotka kilpailevat voimakkaasti näiden julkisten sairaaloiden kanssa, ja viittaa kannekirjelmän liitteenä olevaan asiantuntijalausuntoon.

38 Lisäksi komission kannattama käsitteen he, joita asia koskee, rajaaminen pelkästään sellaisiin henkilöihin, joiden kilpailuasemaan tukien myöntäminen vaikuttaa konkreettisesti ja suoraan, loukkaa kantajan mukaan tehokkaan oikeussuojan vaatimusta koskevaa yhteisön oikeuden yleistä periaatetta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Kannekirjelmän työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisuus

39 Työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan nojalla kannekirjelmässä on oltava yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Tämän yhteenvedon on oltava riittävän selkeä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen tukeutumatta muihin tietoihin.

40 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenhoidon takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne oleelliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, ilmenevät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta silti johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi itse kannekirjelmästä (asia T-85/92, De Hoe v. komissio, määräys 28.4.1993, Kok. 1993, s. II-523, 20 kohta ja asia T-339/03, Clotuche v. komissio, tuomio 7.2.2007, 133 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Vaikka kannekirjelmän tekstiosaa voidaan tukea ja täydentää tietyiltä osin viittaamalla kannekirjelmän liitteenä olevien asiakirjojen kohtiin, sillä, että viitataan yleisluonteisesti muihin asiakirjoihin, vaikka ne olisivat kannekirjelmän liitteinä, ei voida korjata sitä, että itse kannekirjelmässä ei ole mainittu olennaisia oikeudellisia perusteita ja perusteluja, jotka siinä on edellä mainitun säännöksen mukaan mainittava (asia T-154/98, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 21.5.1999, Kok. 1999, s. II-1703, 49 kohta). Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana ei ole etsiä ja tunnistaa liitteistä kanneperusteita ja pääasiallisia perusteluja, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan, koska liitteillä on puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä (asia T-84/96, Cipeke v. komissio, tuomio 7.11.1997, Kok. 1997, s. II-2081, 34 kohta).

41 Esillä olevassa asiassa kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissio ei ole noudattanut EY 88 artiklan ja asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole tehnyt päätöstä kantajan 20.1.2003 tekemästä kantelusta asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti. Kannekirjelmässä yksilöidään näin ollen yksiselitteisesti laiminlyönti, joka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on todettava, ja se sisältää selkeän ja täsmällisen yhteenvedon kanneperusteesta, johon vedotaan. Lisäksi kannekirjelmässä esitetään kantelulla ilmiannettuja tukia koskevat keskeiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, komissiota koskevan toimintavelvollisuuden olemassaolo ja sen väitetty laiminlyönti sen jälkeen, kun kohtuulliseksi väitetty aika oli ylitetty.

42 Siitä, että kannekirjelmästä väitetään puuttuvan tietoa riittävän kilpailusuhteen olemassaolosta, on todettava, että kantaja täsmentää siinä, että se harjoittaa yksityisten sairaaloiden liikkeenhoitoa Saksassa ja että se on konkreettisessa kilpailusuhteessa Saksassa sellaisten julkisten sairaaloiden kanssa, jotka saavat sen sääntöjenvastaisena pitämää tukea. Se mainitsee esimerkkinä Baijerissa sijaitsevia sairaaloita ja viittaa kannekirjelmän liitteisiin laajempien täsmennysten osalta.

43 Edellä esitetyn perusteella on ilmeistä, että kantajan asiavaltuuden määrittämisen kannalta olennainen tosiseikka eli sen kilpailusuhde tuensaajien kanssa on ilmoitettu kannekirjelmän tekstissä tosin tiivistetysti, mutta selvästi ja täsmällisesti. Tätä toteamusta ei horjuta se, että kantaja käyttää liitteitä täydentämään kannekirjelmän tekstissä annettuja tietoja sikäli kuin kannekirjelmä sisältää tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat keskeisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi antaa ratkaisun kanteesta.

44 Kannekirjelmä on siis työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettujen edellytysten mukainen, ja kanteen tutkittavaksi ottamiseen liittyvä ensimmäinen komission väite on hylättävä.

– Kantajan asiavaltuus

45 EY 230 ja EY 232 artikla ilmentävät yhtä ja samaa oikeussuojakeinoa. Näin ollen samalla tavoin kuin EY 230 artiklan neljännessä kohdassa annetaan yksityisille oikeussubjekteille mahdollisuus nostaa kumoamiskanne toimielimen sellaisesta toimenpiteestä, jota ei ole osoitettu niille, sillä perusteella, että tämä toimenpide koskee niitä suoraan ja erikseen, myös EY 232 artiklan kolmatta kohtaa on tulkittava siten, että sillä annetaan yksityisille mahdollisuus nostaa laiminlyöntikanne sellaista toimielintä vastaan, joka ei ole toteuttanut niitä samalla tavalla koskevaa toimenpidettä (asia 15/70, Chevalley v. komissio, tuomio 18.11.1970, Kok. 1970, s. 975, Kok. Ep. I, s. 495, 6 kohta ja asia T-395/04, Air One v. komissio, tuomio 10.5.2006, Kok. 2006, s. II-1343, 25 kohta).

46 On näin ollen tutkittava, olisiko kantajalla asiavaltuus vähintään yhden sellaisen toimen kumoamisen osalta, jonka komissio voisi toteuttaa EY 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen tukien alustavan tutkinnan jälkeen ja jolla olisi joko vahvistettu, että ilmiannetut toimenpiteet eivät olisi tukia, tai että ne olisivat tukia mutta osoittautuisivat yhteismarkkinoille soveltuviksi taikka että ne edellyttäisivät EY 88 artiklan 2 kohdan menettelyn aloittamista.

47 Tältä osin on syytä muistuttaa, että kun komissio toteaa EY 88 artiklan 2 kohdassa säädettyä varsinaista tutkintamenettelyä aloittamatta kyseisen artiklan 3 kohdan perusteella tehdyllä päätöksellä, että tuki soveltuu yhteismarkkinoille, niillä, joiden hyväksi EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätyt menettelylliset takeet on annettu, on mahdollisuus saada aikaan se, että näitä takeita noudatetaan, vain, jos ne voivat saattaa tämän päätöksen yhteisöjen tuomioistuinten tutkittavaksi (asia C-198/91, Cook v. komissio, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2487, Kok. Ep. XIV, s. I-211, 23 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 30 kohta).

48 Näistä syistä yhteisöjen tuomioistuimet ovat ottaneet tutkittavaksi kanteen, jossa vaaditaan tällaisen päätöksen kumoamista ja jonka on nostanut EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu osapuoli, jota asia koskee, kun kyseisen kanteen nostaja pyrkii nostamalla kanteen turvaamaan ne menettelylliset oikeudet, joita sillä tämän määräyksen nojalla on (edellä 47 kohdassa mainittu asia Cook v. komissio, tuomion 23–26 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 31 kohta).

49 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 88 artiklan 2 kohdassa käytetyllä käsitteellä ne, joita asia koskee, tarkoitetaan henkilöitä, yrityksiä ja yhteenliittymiä, joiden etuihin tuen myöntäminen saattaa vaikuttaa, eli erityisesti tämän tuen saajan kanssa kilpailevia yrityksiä ja ammatti- ja toimialajärjestöjä (asia 323/82, Intermills v. komissio, tuomio 14.11.1984, Kok. 1984, s. 3809, Kok. Ep. VII, s. 667, 16 kohta; asia C-78/03 P, komissio v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, tuomio 13.12.2005, Kok. 2005, s. I-10737, 36 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 36 kohta). Edellä mainitussa asiassa Intermills vastaan komissio annetun tuomion synnyttämä oikeuskäytäntö on vahvistettu asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan h alakohdassa, jossa todetaan, että käsitteellä ne, joita asia koskee, tarkoitetaan ”jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaajaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä”.

50 Siten jopa ilmiannetun tuen edunsaajan tulevaa (ks. vastaavasti asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, Kok. Ep. XIV, s. I-233, 19 kohta) tai vaikkapa pelkästään mahdollista (ks. vastaavasti edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 39 kohta) kilpailijaa on pidetty EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna osapuolena, jota asia koskee.

51 Esillä olevassa asiassa kantaja johtaa 39:ää yksityistä sairaalaa, jotka jakautuvat koko Saksan liittotasavallan alueelle. Se kilpailee siis tiettyjen tuensaajina olevien julkisten sairaaloiden kanssa. Tämä seikka riittää todistamaan sen, että kantajan ja ainakin tiettyjen ilmiannettujen toimenpiteiden edunsaajien välillä on riittävä kilpailusuhde,

jotta kantajaa voidaan pitää EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna osapuolena, jota asia koskee.

52 Sillä olisi siis mahdollisuus riitauttaa kumoamiskanteella komission EY 88 artiklan 3 kohdan nojalla tekemä päätös turvatakseen niiden menettelyllisten oikeuksiensa kunnioittamisen, jotka sillä on osapuolena, jota asia koskee. On siis katsottava, että sillä on myös asiavaltuus vaatia, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa komission mahdollisen laiminlyönnin, joka muodostuu siitä, että tällaista päätöstä ei ole tehty.

53 Komission ja väliintulijan päinvastaisilla väitteillä ei kumota tätä päätelmää.

54 Ensinnäkin väliintulijan väite, jonka mukaan kilpailusuhteen osoittaminen edellyttää sitä, että kantaja täsmentää kyseessä olevat erityyppiset klinikat ja lääketieteelliset suoritukset ja lääketieteen alat ja rajaa kyseessä olevat maantieteelliset alueet, on hylättävä. Tällainen osoittaminen edellyttäisi kyseessä olevien markkinoiden täsmällistä määrittelyä sekä kantajan hoitamien sairaaloiden palveluiden ja julkisten sairaaloiden palveluiden ristijouston monimutkaisia arviointeja. Tämä menisi selvästi asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan h alakohdasta, jossa mainitaan ainoastaan kilpailevat yritykset, joiden etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, ilmenevän asianomaisen osapuolen käsitteen tutkimusta sekä sitä pidemmälle, kuinka tätä käsitettä, jolla viitataan yrityksiin, joiden etuihin tuet saattavat vaikuttaa, tulkitaan oikeuskäytännössä.

55 Samasta syystä päinvastoin, kuin komissio väittää, ei ilmeisesti ole tarpeen, että kantaja todistaa konkreettisen ja suoran kilpailusuhteen olemassaolon jokaisen ilmiannettuja tukia saavan sairaalan kanssa, jotta sitä voitaisiin pitää EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna osapuolena, jota asia koskee. Riittää näet, että se osoittaa tällaisen kilpailusuhteen tuensaajien kanssa.

56 Toiseksi komission ja väliintulijan väitteitä, jotka perustuvat siihen, että Saksassa on yli 700 julkista sairaalaa, ei voida hyväksyä. Edunsaajien määrän suuruudella ei ole merkitystä kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin, koska sääntöjenvastaisiksi väitetyt tuet on tosiasiallisesti maksettu saksalaisille julkisille sairaaloille ja ne eivät muodosta yleistä tukijärjestelmää, minkä komissio on myöntänyt.

57 Edellä esitetyn perusteella myös toinen kanteen tutkittavaksi ottamiseen liittyvä komission väite on hylättävä.

Pääasia

Asianosaisten lausumat

58 Kantaja väittää, että laiminlyönti on tapahtunut, koska komissio on laiminlyönyt EY 88 artiklassa määrättyä ja asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdassa ja 13 artiklan 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta toimia.

59 Näistä määräyksistä ja säännöksistä ilmenee, että komissiolla on velvollisuus tutkia sen kantelu huolellisesti ja puolueettomasti ja että sen on tehtävä päätös kohtuullisessa ajassa.

60 Aluksi kantaja huomauttaa EY 88 artiklan 1 ja 2 kohdan ja asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan sisällöstä ja korostaa velvollisuutta suorittaa alustava tutkinta kansallisista toimenpiteistä, jotka voivat olla sääntöjenvastaisia valtiontukia. Tämä velvollisuus syntyy ilmoitettujen toimenpiteiden osalta sillä hetkellä, kun ilmoitus vastaanotetaan, ja toimenpiteiden, joista ei ole ilmoitettu, osalta sillä hetkellä, jona kantelu vastaanotetaan. Se huomauttaa, että komission on hyvän hallinnon ja valtiontukiin liittyvien perustavanlaatuisten perustamissopimuksen määräysten vuoksi tutkittava kantelut huolellisesti ja puolueettomasti. Tämän alustavan tutkinnan tavoitteena on mahdollistaa, että komissio voi muodostaa ensimmäisen kantansa kyseisen tuen täydellisestä tai osittaisesta soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, kun EY 88 artiklan 2 kohdan muodollisen tutkintamenettelyn tarkoituksena taas on täydellinen tutkimus.

61 Sitten kantaja esittää velvollisuudesta tehdä tämän alustavan tutkinnan johdosta päätös, että se, että päätöstä aloittaa muodollinen tutkintamenettely ei ole tehty asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 4 kohdan nojalla, on perusteltua vain jos komissiolla on ollut mahdollisuus vakuuttua alustavan tutkinnan päätteeksi siitä, että valtion toimenpidettä ei voida luonnehtia valtiontueksi, mikä olisi todettava asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 2 kohdan nojalla tehtävällä päätöksellä, tai että se on yhteismarkkinoille soveltuva tuki, mikä olisi todettava asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 3 kohdan nojalla tehtävällä päätöksellä.

62 Komissiolle päätöksen tekemistä varten annetusta määräajasta kantaja toteaa, että vaikka ilmoittamattomien tukien alustavassa tutkintamenettelyssä, johon on ryhdytty kolmansien tekemien kantelujen johdosta, ei sovelleta sitovia määräaikoja, tätä tutkintaa ei kuitenkaan voida pitkittää rajattomasti. Toimielimen on tehtävä päätös kohtuullisessa ajassa, jota on arvioitava tapauskohtaisesti, ja arvioinnissa on otettava

huomioon erityisesti asiayhteys, menettelyvaiheet, joita komission on noudatettava, sekä asian vaikeusaste ja sen merkitys osapuolille, joita asia koskee. Koska kyseessä on tuen soveltuvuuden alustava tutkinta eikä tämän kysymyksen täydellinen arviointi, komission olisi pitänyt voida tehdä päätös kahden kuukauden määräajassa.

63 Kantaja korostaa, että se, että kantajan tietojen mukaan komissio ei ole pyytänyt asiantuntijalausuntoa eikä tehnyt Saksan viranomaisille tietojensaantipyyntöä, osoittaa, että laajempia selvitystoimenpiteitä ei tarvittu sen ratkaisemiseksi, oliko sen kantelu perusteltu.

64 Kantajan mukaan oikeuskäytännöstä ilmenee, että kymmenen kuukauden aikaa siitä, kun jäsenvaltio jätti huomautuksensa, siihen, kun komissio teki päätöksen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta, on pidetty kohtuullisena, kun taas 26 kuukauden aikaa on pidetty kohtuuttomana, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa. Vastaavasti sillä, että kantelu on ensimmäinen laatuaan, ei voida perustella 19 kuukauden alustavaa tutkintaa silloin, kun vain joitakin todellisia vaikeuksia esiintyi. Esillä olevassa asiassa mitään toimenpiteitä tosiseikkojen selvittämiseksi ei ole vielä käynnissä, ja ilmiannettujen tukien tutkinnassa ei ole mitään merkittävää oikeudellista ongelmaa, joka voisi mahdollisesti johtaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen.

65 Lisäksi kantaja korostaa, että nopea päätöksenteko oli tarpeen sen kannalta. Ensinnäkin nykyinen tilanne vääristää kilpailua sairaala-alalla Saksassa tavalla, josta on haittaa sille. Toiseksi se, että sen kantelua ei tutkita, haittaa sen Saksan viranomaisten kanssa käymiä neuvotteluja, jotka koskevat julkisten sairaaloiden hankintaa.

66 Koska komission ei ole tarpeen hankkia selvityksiä ilmiannetuista tuista tai koska kantelu ei ole erityisen monimutkainen ja kun otetaan huomioon kantajan välttämättömät tarpeet, yli 15 kuukauden aika 20.1.2003 tehdystä kantelusta tämän kanteen nostamiseen ei ole kohtuullinen aika, kun kyse on näiden tukien ensimmäisestä tutkinnasta. Kantaja korostaa, että tämä aika on selvästi pidempi kuin kahden kuukauden määräaika, joka komissiolla on ilmoitettujen tukien tutkintaa varten, ja hädin tuskin lyhyempi kuin 18 kuukautta, joka sillä on muodollisessa tutkintamenettelyssä lopullisen päätöksen tekemistä varten. Kantaja katsoo, että tämä yli 15 kuukauden pituinen toimettomuus merkitsee niiden velvoitteiden rikkomista, jotka komissiolla on EY 88 artiklan sekä asetuksen N:o 659/1999 10 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan nojalla.

67 Tätä päätelmää ei voida horjuttaa komission väitteellä, jonka mukaan 20.1.2003 tehty kantelu ei synnyttänyt sille toimintavelvollisuutta, koska se ei sisältänyt riittäviä tosiseikkoihin liittyviä tietoja. Asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 2 kohdasta ja 10 artiklan 1 kohdasta ilmenee päinvastoin, että komission on tutkittava viipymättä sillä olevat tiedot. Lisäksi, päinvastoin kuin komissiolla, jolla on laajat mahdollisuudet tosiseikkojen selvittämiseen, kantelun tekijän mahdollisuudet toimittaa merkityksellisiä tietoja ovat huomattavan rajalliset. Näin ollen edellä mainitussa 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kantelu on pelkästään tiedotusluonteinen, ja se voi olla vain yllykkeenä sille, että komissio suorittaa tutkinnan. Kantaja katsoo, että 20.1.2003 tehdyssä kantelussa ja erityisesti sen liitteenä olleessa asiantuntijalausunnossa olleet tiedot olivat riittäviä, jotta komissio suorittaa viipymättä tutkinnan. Kantelun tekijältä voidaan edellyttää ainoastaan, että annettujen tietojen sisällöllä voidaan perustella ”epäilyksen herääminen” sääntöjenvastaisesta tuesta. Tiedoilla, jotka annettiin 24.1.2004 päivätyssä kirjeessä, täydennettiin tai ajankohtaistettiin 20.1.2003 päivätyssä kantelussa tarkoitettuja tietoja.

68 Kantaja korostaa lisäksi, että päätösluonnos tai päätös 2005/842 ei voi merkitä komission toimettomuuden päättymistä, koska yleisesti sovellettavan toimen toteuttamisella ei voida perustella tai puolustella kantelujen tutkintamenettelyn keskeytymistä valtiontukien alalla.

69 Komissio katsoo, että kun sitä kehotettiin 26.1.2004 tekemään ratkaisu, se ei ollut mitenkään loukannut vaatimusta, joka koskee tuen alustavaa tutkintaa kohtuullisessa ajassa. Siten kantaja ei osoita, että komissiolla oli tänä ajankohtana velvollisuus tehdä päätös, joka merkitsisi sen toimettomuuden päättymistä, mikä on ainoa oikeudellisesti merkityksellinen kysymys komission mahdollista laiminlyöntiä koskevan ratkaisun kannalta.

70 Komissio myöntää, että kantelun kohteena olevien tukien alustava tutkinta ei voi pitkittyä rajattomasti. Asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 5 kohdassa olevaa kahden kuukauden määräaikaa ei kuitenkaan saa sekoittaa kohtuulliseen aikaan, jota sovelletaan komissioon tämän tutkimuksen päättämisen osalta. Ajan kohtuullisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti, ja arvioinnissa on otettava huomioon erityisesti asiayhteys, menettelyvaiheet, joita on noudatettava, sekä asian vaikeusaste ja sen merkitys osapuolille, joita asia koskee.

71 Kantaja on komission mukaan tehnyt kantelunsa aikaan, jolloin oikeudenkäynti asiassa, jonka johdosta annettiin 24.7.2003 tuomio asiassa C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Madgeburg (Kok. 2003, s. I-7747) oli loppuvaiheessa. Koska tällä tuomiolla on suuri merkitys sairaaloiden julkisen rahoituksen kannalta, komissio odotti sen julistamista hyvän hallintotavan periaatteen mukaisesti ennen kuin se otti kantaa kantajan kanteluun. Vain kuuden kuukauden aika kantajan esittämän ratkaisun tekemistä koskevan kehotuksen ja tuomion antamisen välillä oli komission mukaan liian lyhyt sen päätösluonnoksen tekemiseksi, jota komissio oli valmistelemassa, tai kantajan kantelun alustavan tutkinnan päättämiseksi.

72 Lisäksi, jos komissio olisi päättänyt hyväksyä kantajan vaatimuksen, kuusi kuukautakaan ei olisi riittänyt edes ylimalkaisen tutkinnan suorittamiseen ja ratkaisun tekemiseen kyseessä olevien yli 700 saksalaisen julkisen sairaalan rahoituksesta varsinkaan, kun kantelun oikeudellinen arviointi olisi edellyttänyt tosiseikkojen selvitystä koskevia toimenpiteitä.

73 Komissio huomauttaa oikeuskäytännöstä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut kymmenen kuukauden tehokkaan ajan kohtuulliseksi, kun se taas on hyväksynyt laiminlyöntikanteita silloin, kun yli kaksi vuotta eli yli neljä kertaa pidempi aika kuin esillä olevassa asiassa kyseessä oleva jakso on kulunut kantelun ja ratkaisun tekemistä koskevan kehotuksen välillä.

74 Komissio esittää lisäksi, että se on toiminut riittävällä tavalla. Sen EY 86 artiklan 3 kohdan soveltamista koskevan päätösluonnoksen tekeminen ja julkistaminen vastaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista. Joka tapauksessa päätöksen 2005/842 tekeminen 28.11.2005 on päättänyt sen toimettomuuden ja tehnyt tarpeettomaksi sen, että komissio tutkisi erikseen jokaisen julkisen sairaalan rahoituksen. Lausunnon antaminen kanteesta siis raukeaa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

75 On aluksi hylättävä komission väitteet, joiden mukaan se olisi ottanut kantaa kanteluun tekemällä päätösluonnoksensa ja sitten päätöksen 2005/842 niin, että lausunnon antaminen laiminlyöntikanteesta raukeaisi.

76 Tällä päätöksellä tosin ilmaistaan arviointiperusteita, joilla voidaan arvioida kantajan arvosteleman valtion rahoituksen laillisuutta. Siten edellytyksenä sille, että korvaukset soveltuvat yhteismarkkinoille ja että siihen voidaan soveltaa poikkeusta ilmoitusvelvollisuudesta, on päätöksen 2005/842 4 artiklan mukaisesti sellaisen virallisen asiakirjan olemassaolo, jossa täsmennetään suoritettavaksi määrättyjen julkisen palvelun velvoitteiden laajuus ja kesto sekä kyseessä olevat yritykset. Saman päätöksen 5 artiklan nojalla korvaukset, joihin sisältyvät kaikki valtion myöntämät

edut niiden muodosta riippumatta, eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi, kun otetaan huomioon tähän liittyvät tulot ja kohtuullinen tuotto. Lisäksi sen 6 artiklasta ilmenee, että jäsenvaltioiden on vaadittava kyseisiä yrityksiä maksamaan takaisin kaikki niille mahdollisesti maksetut liialliset korvaukset. Tästä voidaan siis päätellä, että sellaisten tappioiden korvaaminen, jotka eivät aiheudu julkisen palvelun velvoitteesta, on kiellettyä ja että valtion on perittävä takaisin kyseiset summat.

77 Abstraktien arviointiperusteiden vahvistaminen yleisesti sovellettavalla päätöksellä ei voi itsessään muodostaa komission kannanottoa kantajan tekemän kaltaiseen erityiseen kanteluun. Näillä arviointiperusteilla näet vahvistetaan ainoastaan seikat, jotka on otettava huomioon arvioitaessa sitä, onko kantajan arvosteleman rahoituksen kanssa vertailukelpoinen rahoitus sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa. Vain sillä, että komissio soveltaa niitä konkreettisesti kantajan ilmiantamiin tilanteisiin, voidaan ilmaista selvästi toimielimen tahto tämän vaatimuksen osalta, ja siten tehdä EY 232 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu ratkaisu.

78 Tämä päätelmä soveltuu sitäkin suuremmalla syyllä päätösluonnokseen. Sitä, että osapuolilla, joita asia koskee – joihin kantaja kuuluu – on ollut tilaisuus ilmaista kantansa luonnoksen sisällöstä, ei voida rinnastaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiseen. Tällä kuulemisella on ainoastaan annettu kantajan ilmaista näkökulmansa yleisen päätöksen sisällöstä eikä esittää väitteitään ilmiannettujen toimenpiteiden laillisuudesta, kuten sillä olisi ollut oikeus tehdä asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 1 kohdan nojalla, jos komissio olisi päättänyt aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla.

79 Edellä esitetyn perusteella komissio ei ollut tehnyt ratkaisua kantajan kantelusta silloin, kun sitä kehotettiin tekemään ratkaisu EY 232 artiklan nojalla.

80 Koska laiminlyönti muodostuu siitä, että toimielin on jättänyt jotakin tekemättä yhteisön oikeuden vastaisesti, on tarkistettava, oliko komissiolla sillä hetkellä, jona sille osoitettiin 26.1.2004 kehotus tehdä ratkaisu, velvollisuus toimia (asia T-95/96, Gestevisión Telecinco v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3407, 71 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 60 kohta).

81 Sikäli kuin komissiolla on yksinomainen toimivalta arvioida valtiontuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, sen on perustamissopimukseen sisältyviin valtiontukea koskevien perustavanlaatuisiin määräyksiin perustuvan menettelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi tutkittava huolellisesti ja puolueettomasti kantelu, jossa on ilmiannettu yhteismarkkinoille soveltumaton valtiontuki (edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 61 kohta). Tästä seuraa, ettei komissio voi pitkittää määräämättömäksi ajaksi kantelun kohteena olevien valtion toimenpiteiden alustavaa tutkimusta. Kantelun tutkinnan keston kohtuullisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti, ja arvioinnissa on otettava huomioon erityisesti asiayhteys, menettelyvaiheet, joita komission on noudatettava sekä asian vaikeusaste (edellä 81 kohdassa mainittu asia Gestevisión Telecinco v. komissio, tuomion 72–75 kohta).

82 Komissio on vastaanottanut kantelun 20.1.2003 ja kehotuksen tehdä ratkaisun 26.1.2004.

83 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että komissio on ilmoittanut kantajan kantelun vastaanottamisesta pyytämättä tältä täydentäviä tietoja tai ilmaisematta selkeästi syitä, joiden vuoksi se ei olisi voinut tutkia sitä sellaisenaan. On siis katsottava, että määräaika, jossa komission on saatava päätökseen riitautettua rahoitusta koskeva alustava tutkintansa, on alkanut kulua kantelun vastaanottamispäivänä.

84 Siten sillä hetkellä, kun komissiota kehotettiin EY 232 artiklan toisen kohdan mukaisesti tekemään ratkaisu, kantelun alustava tutkinta oli kestänyt 12 kuukautta.

85 On katsottu, että lähes kuuden kuukauden aika useita italialaisia lentokenttiä koskevan tietyssä määrin monimutkaisen asian käsittelemiseen ei ylittänyt kohtuullista aikaa (edellä 45 kohdassa mainittu asia Air One v. komissio, tuomion 62–67 kohta). Sitä vastoin edellä 80 kohdassa mainitussa asiassa Gestevisión Telecinco vastaan komissio (tuomion 80 kohta) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että ensimmäisen kantelun 47 kuukauden ja toisen kantelun 26 kuukauden käsittelyajat ylittivät kohtuullisen ajan.

86 Koska asetuksella N:o 659/1999 ilmoitettuja tukia varten vahvistettuja määräaikoja ei sovelleta ilmoittamattomiin tukiin, kantajan väite, jonka mukaan komission olisi lähtökohtaisesti kyettävä tekemään tällainen päätös kahden kuukauden määräajassa, on hylättävä.

87 Kantelun jättämishetkellä oikeudenkäynti asiassa, jonka johdosta annettiin edellä 71 kohdassa mainittu tuomio asiassa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, ei ollut vielä päättynyt. Kun otetaan huomioon tämän tuomion merkitys kantajan arvosteleman julkisen rahoituksen kohtelun kannalta, komissio on perustellusti voinut lykätä kantelussa esiin tuotujen tosiseikkoihin liittyvien kysymysten tutkimusta ja odottaa niiden asiaan sovellettavien oikeussääntöjen selkeyttämistä, joiden kannalta kantelun tutkinta oli suoritettava.

88 Tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävää valtiontukea koskevan yleisen päätöksen valmistelu ei tosin vapauttanut komissiota velvollisuudestaan suorittaa erillinen tutkinta kantajan kantelusta.

89 Tuomion antamisen edellä 71 kohdassa mainitussa asiassa Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg ja toimintakehotuksen välillä kului kuusi kuukautta. Asia on kiistämättä monimutkainen. Kantelu koskee kaikkia Saksan julkisen sektorin sairaaloita yksilöimättä niitä kuitenkaan erikseen, ja siinä arvostellaan sekä sitä, että julkiset elimet korvaavat mahdollisia sairaaloiden toiminnan tappioita, että takuun myöntämistä toimittamatta täsmennyksiä kunkin sairaalan saamista tuista.

90 Kun otetaan huomioon asian monimutkaisuus, tämä aika oli joka tapauksessa liian lyhyt siihen, että komissio olisi voinut saattaa päätökseen kantajan ilmiantaman rahoituksen alustavan tutkinnan.

91 Näin ollen on todettava, että silloin, kun komissiota kehotettiin tekemään ratkaisu, kantelun käsittelyn kesto ei ylittänyt kohtuullisen rajoja.

92 Kanne on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

93 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on komission vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

94 Kyseisen työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen Saksan liittotasavalta ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Asklepios Kliniken GmbH vastaa omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi komission oikeudenkäyntikuluista.

3) Saksan liittotasavalta ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Legal Wiszniewska-Białecka Moavero Milanesi

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 2007.

E. Coulon H. Legal

kirjaaja jaoston puheenjohtaja